

VIETOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS IR JŲ TAIKYMAS

Sigitė Mečkovskienė
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
Kaimo plėtros departamento
Alternatyviosios veiklos skyriaus patarėja

2016 m. spalio mėn.

KAS LĖMĖ VIETOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ TURINĮ? (1)

- **Griežtas, detalus ES teisynas investicinėms EŽŪFKP priemonėms:**
 - 24 ES reglamentai (669 straipsniai);
 - 60 EK gairių (apie 1900 puslapių);
 - akcentai: EŽŪFKP panaudojimo ekonomiškumas, efektyvi kontrolė („kontrolės kontrolė kontroliuojant kontrolės įstaigas“)*.
- **ES auditų išvados:**
 - didesni reikalavimai išlaidų būtinumo ir dydžio pagrįstumui;
 - naujų darbo vietų rodiklio kontrolė;
 - viešųjų privačių interesų derinimo kontrolė;
 - įmonių susietumo kontrolė;
 - dirbūnių sąlygų kontrolė.

* Vokietijos Saksonijos federacinės žemės Aplinkos ir žemės ūkio ministerijos 2016-06-21 tyrimo rezultatai.

KAS LĖMĖ VIETOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ TURINĮ? (2)

- **VPS priemonių įvairovė:**
 - 13 kaimo plėtros priemonių;
 - 4 žuvininkystės priemonės;
 - skirtingas priemonių turinys:
 - „minkšti“ projektai + „kietos“ investicijos;
 - maži vietos projektai + dideli vietos projektai.
- **Bendros ir vieningos administravimo sistemos poreikis** (blogosios 2007–2013 m. pamokos išdėstytos NMA 2014-02-10 rašte Nr. BRK-10883).
- **Dvifondiškumas** (patvirtintos 3 dvisektorės VPS, vietos projektų administravimo sistema turi būti pritaikyta ir joms).

KAS LĖMĖ VIETOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ TURINĮ? (3)

- **Taisyklių derinimo su soc. partneriais proceso rezultatai:**
 - LEADER koordinavimo grupės posėdis – 2016-03-03;
 - LEADER darbo grupės posėdžiai: 2016-03-25 ir 2016-08-18;
 - viso derinimo metu gauta daugiau kaip **250 pastabų / siūlymų / klausimų**, į kurias atsizvelgta arba paaiškinta raštu, kodėl neatsizvelgta;
 - aktyviausiai pastabas teikė VVGT, NMA ir LEADER centras.

Pastabų turinys tiesiogiai įtakoja taisyklių turinį. Daugiametė kova tarp:

- „reikia paprastumo“ versus „reikia detalumo“;
- „geriau pilka zona“ versus „geriau reglamentuoti“;
- „mažiau yra daugiau“ versus „daugiau galimybių ir įrankių“;
- „tobulinam esamą sistemą“ versus „esama sistema ydinga, keičiam į geresnę“.

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA
pagal Vietos projektų administravimo taisykles
(patvirtintos ŽŪM 2016-09-21 įsakymu Nr. 3D-544)

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS ETAPAI

1. Finansavimo sąlygų nustatymas, derinimas ir tvirtinimas.

Reglamentuoja Taisyklių IV skyrius „Vietos projektų finansavimo sąlygos“ (11–54 punktai) + 1 priedas + 7 priedas.

2. Kvietimas teikti vietos projektus.

Reglamentuoja Taisyklių V skyrius „Kvietimai teikti vietos projektus“ (55–66 punktai).

3. Vietos projektų rengimas, teikimas ir registravimas.

Reglamentuoja Taisyklių VI skyrius „Vietos projektų paraiškų rengimas, teikimas ir registravimas“ (69–81 punktai) + 2-6 priedai (formos).

4. Vietos projektų vertinimas.

Reglamentuoja Taisyklių VII skyrius „Vietos projektų paraiškų vertinimas“ (82–145 punktai).

5. Vietos projektų tvirtinimas.

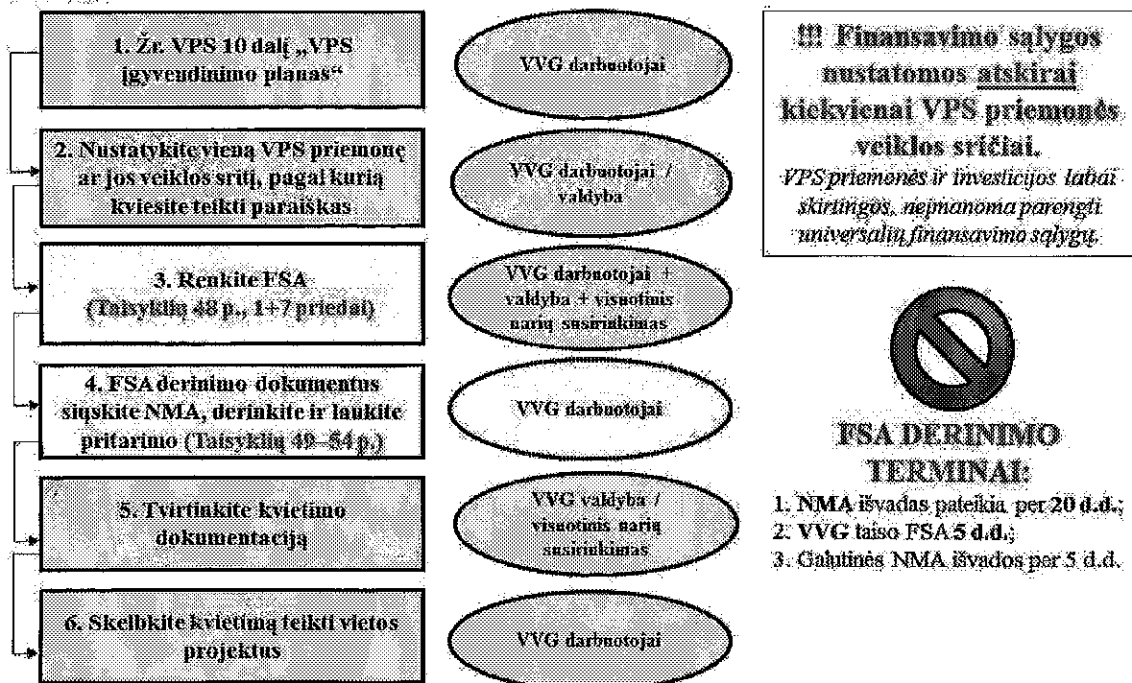
Reglamentuoja Taisyklių VIII skyrius „Vietos projektų tvirtinimas“ (146–173 punktai).

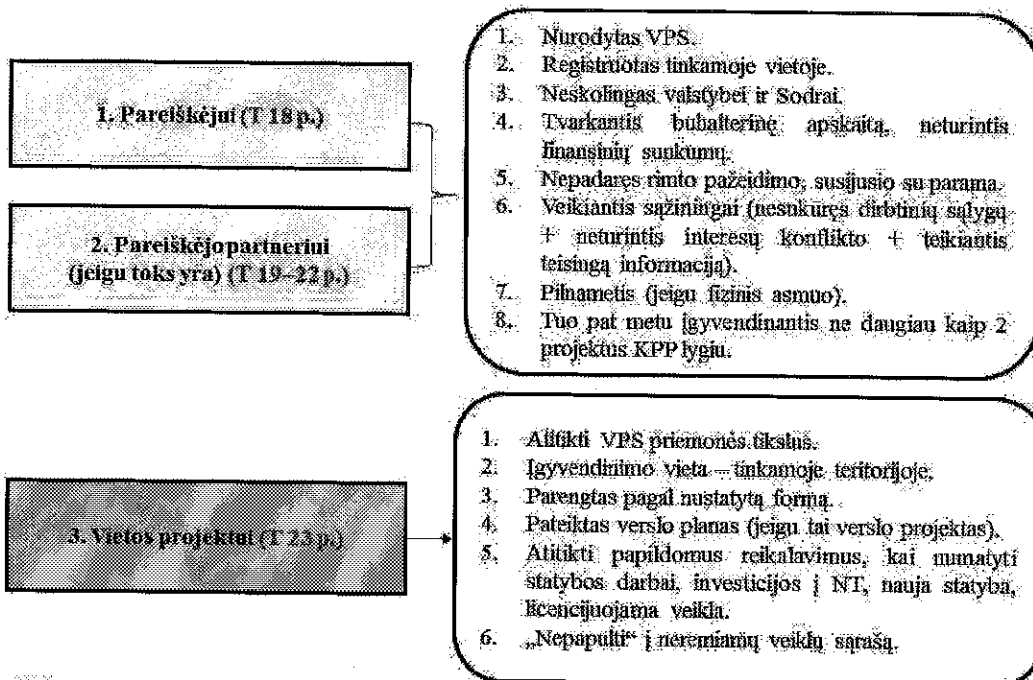
VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA

1 etapas – finansavimo sąlygų nustatymas, derinimas ir tvirtinimas
(Vietos projektų taisyklių 11–54 punktai + 1 priedas + 7 priedas)

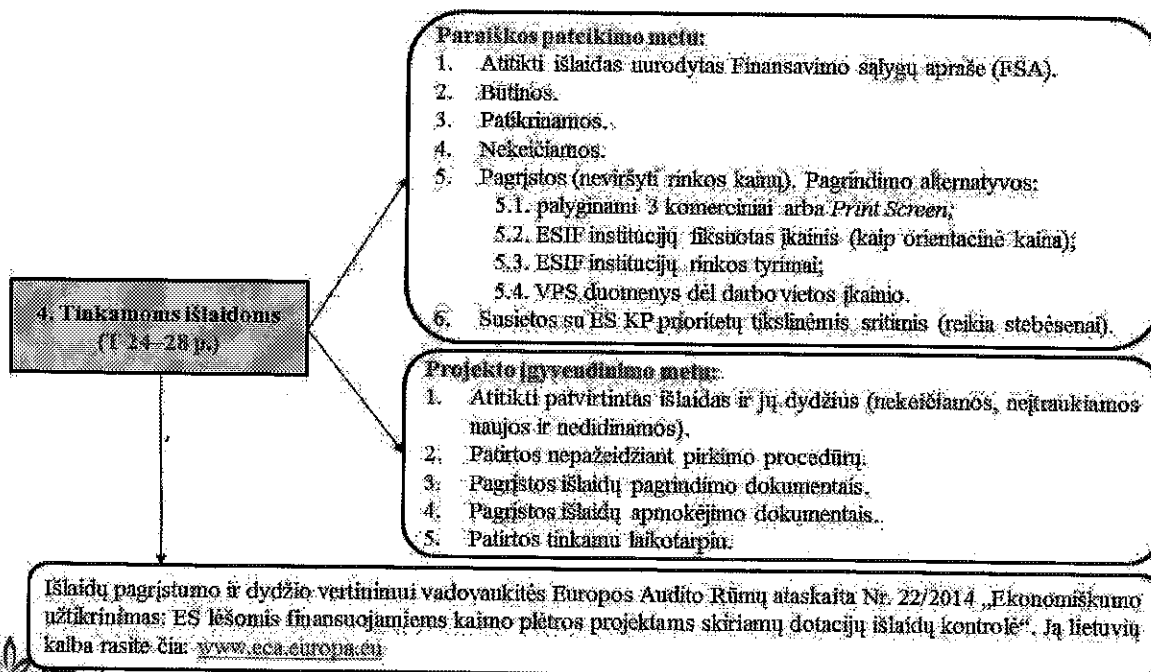
FINANSAVIMO SĄLYGŲ NUSTATYMO PROCESAS

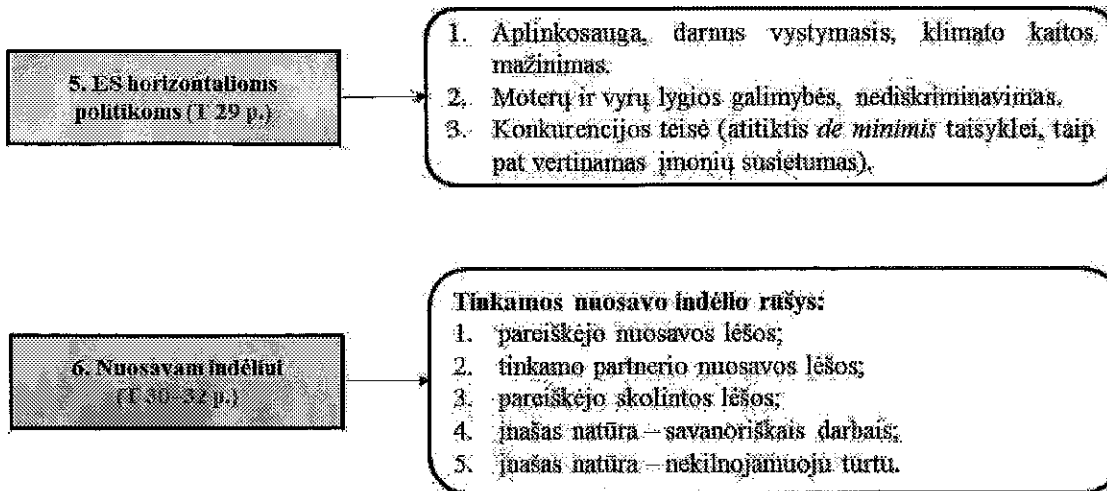
TURINYS (1): TINKAMUMO SĄLYGOS

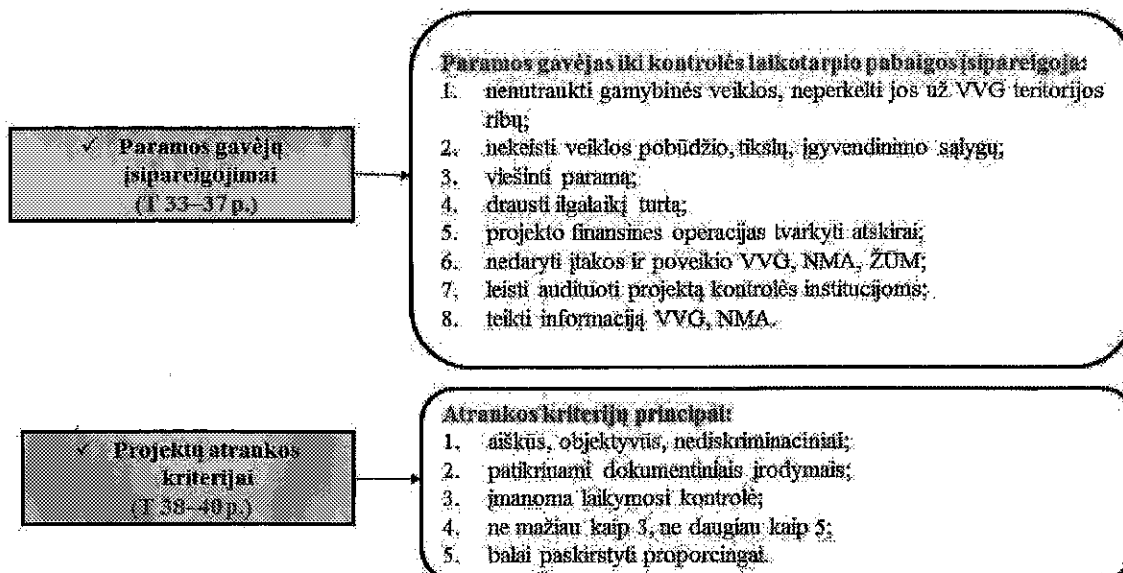
TURINYS (2): TINKAMUMO SĄLYGOS

TURINYS (3): TINKAMUMO SĄLYGOS

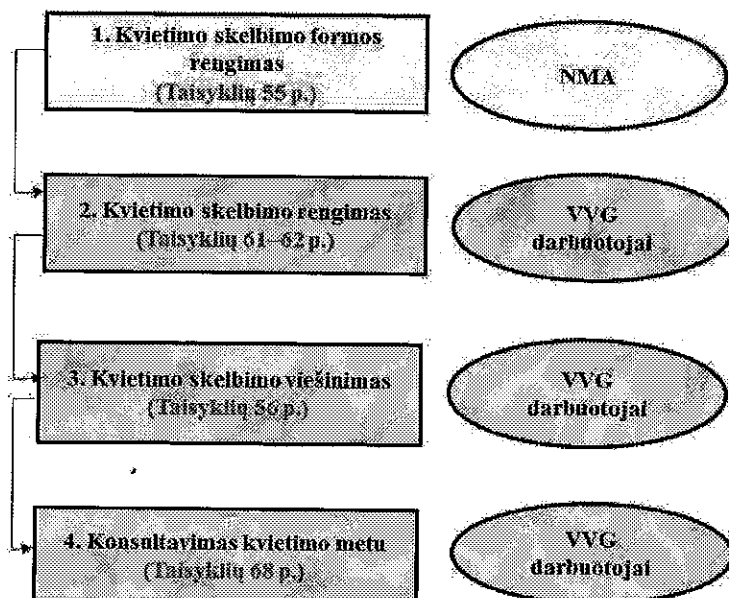
TURINYS (4): ĮSIPAREIGOJIMAI IR ATRANKOS KRITERIJAI

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA

2 etapas – kvietimas teikti vietos projektus (Vietos projektų taisyklių 55–66 punktai + NMA formos)

KVIETIMO SKELBIMO PROCESAS

KVIETIMO GALIOJIMO TERMINAI
Kvietimas teikti pirmines vietos projektų paraiškas turi galioti nuo 2 sav. iki 1 mėn.

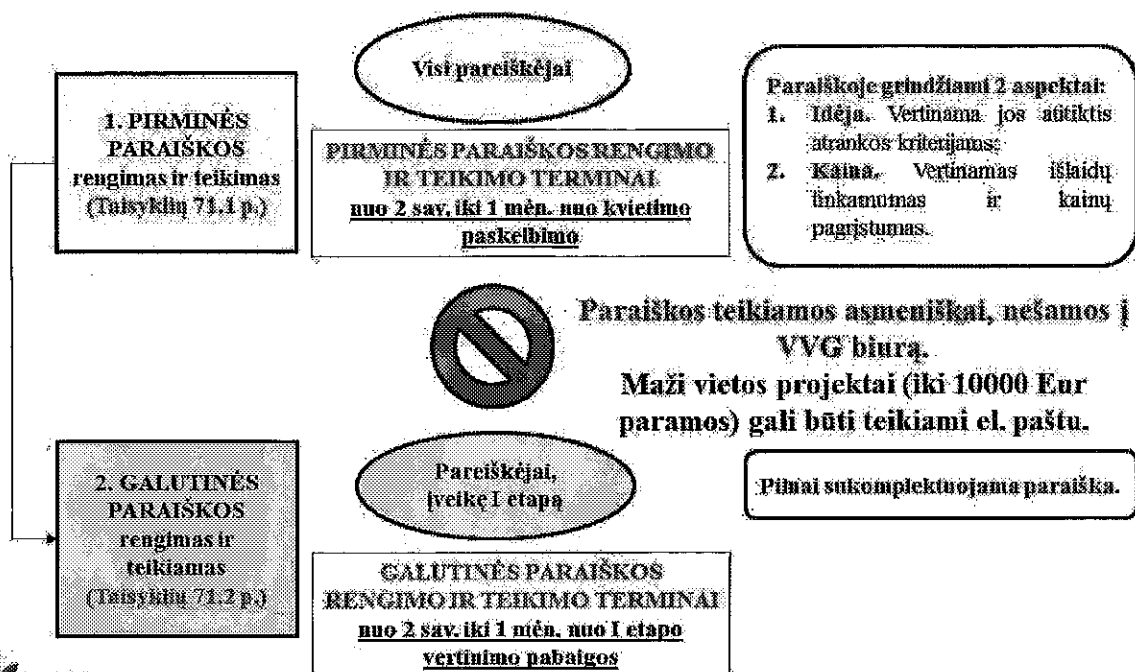

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA

3 etapas – vietos projektų rengimas, teikimas ir registravimas
(Vietos projektų taisyklių 69–81 punktai + 2-6 priedai)

VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ TEIKIMO BŪDAI IR ETAPAI

PIRMINIŲ VIETOS PROJEKTŲ REGISTRACIJA

- Registracijos kodo suteikimas (Taisyklių 78 p.) – svarbus stebėsenos įrankis.
Pavyzdys:

LAZD-LEADER-3A-DJ-2-5

Reikšmės:

- * LAZD – įgyvendinimo vieta (savivaldybės pav. pirmos 4 raidės);
 - * LEADER – finansavimo šaltinis (EŽŪFKP);
 - * 3A – ES kaimo plėtros prioriteto tikslinė sritis (ž. ū. verslai);
 - * DJ – nacionaliniai prioritetai (Nacionalinės pažangos programa (NPP); DJ MIKS taisyklė);
 - * 2 – VVG kvietimo Nr.;
 - * 5 – konkretaus kvietimo metu gautos vietos projekto paraiškos cif. Nr.
- DJ MIKS taisyklė:
- horizontalūs prioritetai: D – darbo vietos + J – jauni žmonės;
 - teminiai prioritetai:
 - M – mokymai;
 - I – infrastruktūra;
 - K – kultūra;
 - S – socialinė įtrauktis.

17

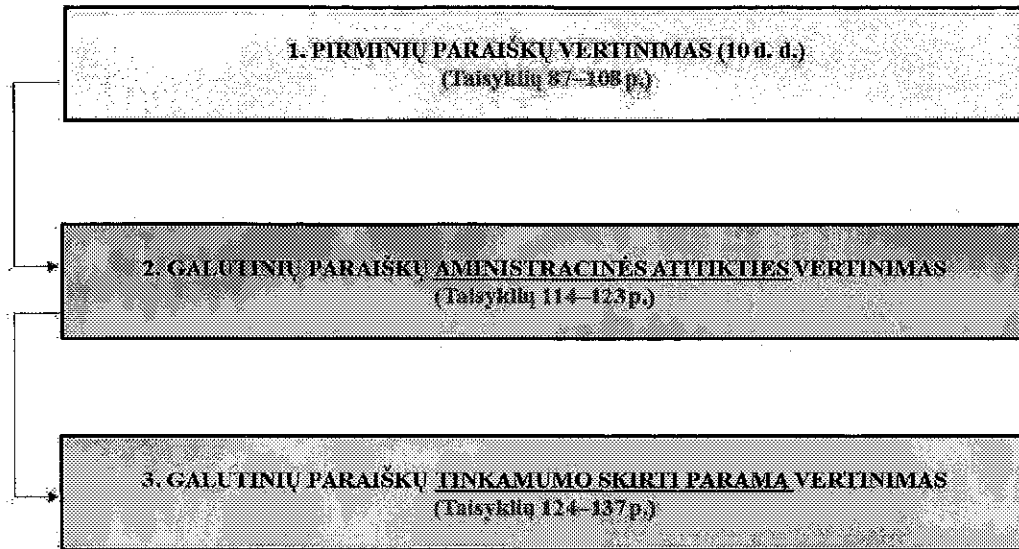

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA

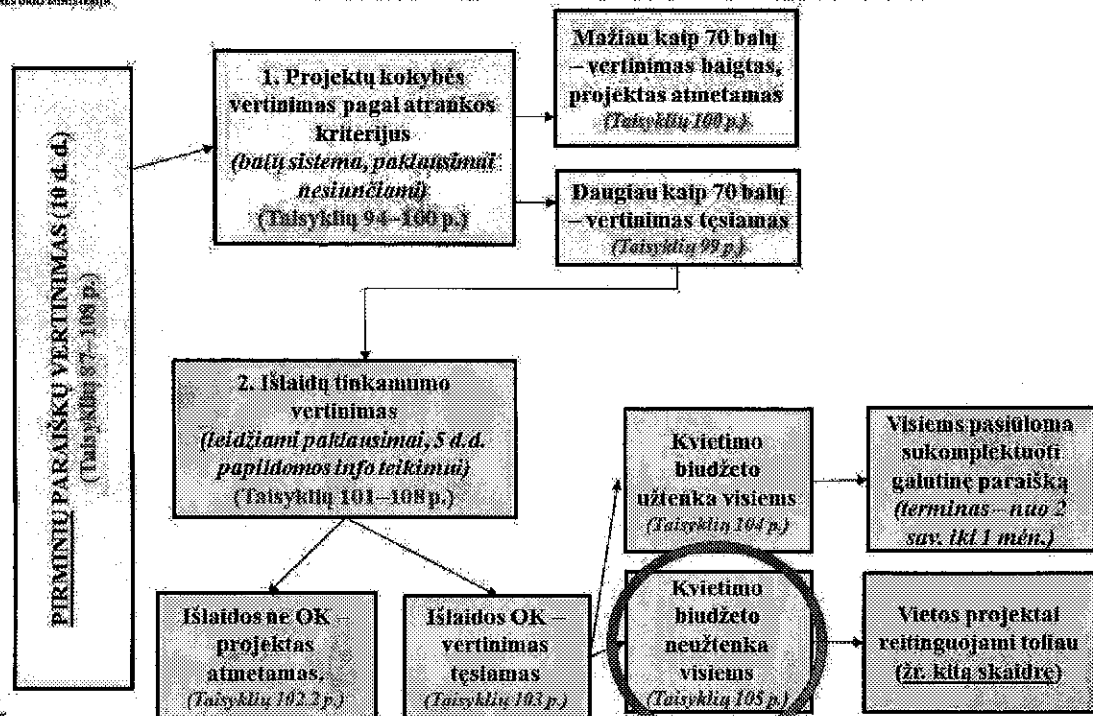
4 etapas – vietos projektų vertinimas
(Vietos projektų taisyklių 82–145 punktai)

VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ VERTINIMO ETAPAI

PIRMINIŲ PARAIŠKŲ VERTINIMAS

Projektų konkurencija: VIETOS PROJEKTŲ REITINGAVIMAS, KAI NEUŽTENKA KVIETIMO LĖŠŲ (1)

Taisyklių 105 p.

Pavyzdys:

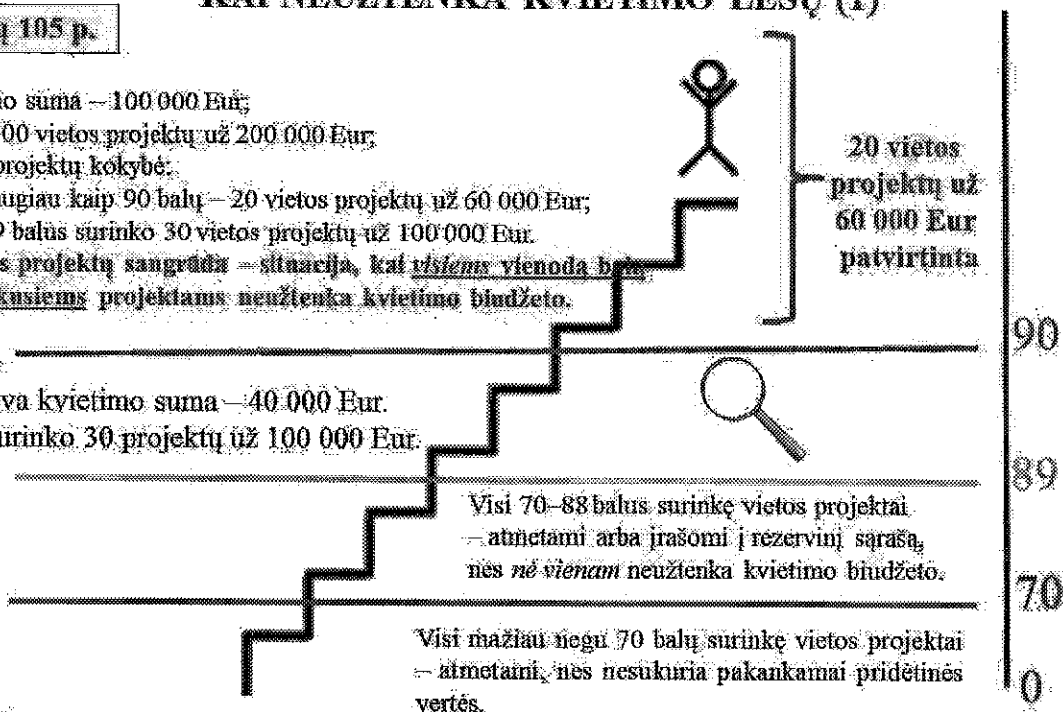
- ✓ Kvietimo suma – 100 000 Eur;
- ✓ Gauta 100 vietos projektų už 200 000 Eur;
- ✓ Vietos projektų kokybė:
 - ✓ daugiau kaip 90 balų – 20 vietos projektų už 60 000 Eur;
 - ✓ 89 balus surinko 30 vietos projektų už 100 000 Eur.

Vietos projektų sangrūda – situacija, kai visiems vienodą balą surinkusiems projektams neužtenka kvietimo biudžeto.

Sangrūda

Likusi laisva kvietimo suma – 40 000 Eur.

89 balus surinko 30 projektų už 100 000 Eur.

21

Projektų konkurencija: VIETOS PROJEKTŲ REITINGAVIMAS, KAI NEUŽTENKA KVIETIMO LĖŠŲ (2)

Problema:

- ✓ Vietos projektų sangrūda po vietos projektų kokybės vertinimo (po I pirmtumo sąrašo sudarymo).
- ✓ Likusio kvietimo biudžeto užtenka tik keliems vienodą balą surinkusiems vietos projektams.
- ✓ Didinti *ad hoc* kvietimo biudžeto negalima (EAR išvada).

Problemos sprendimas (žr. Taisyklių 105 p.):

Eil. Nr.	I alternatyva	II alternatyva
1.	Vienodą balą surinkusias paraiškas sudėlioti pagal II-ojo pirmtumo sąrašo kriterijus.	Vienodą balą (didesnį negu 70) surinkusios paraiškos įrašomos į rezervinių projektų sąrašą.
2.	II-ojo pirmtumo sąrašas sudaromas pagal Taisyklių 105.3 nustatytus kriterijus.	Skelbiamas naujas kvietimas apie kurį turi būti informuojami į rezervinių projektų sąrašą įrašyti pareiškėjai.

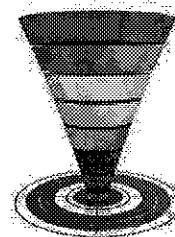

22

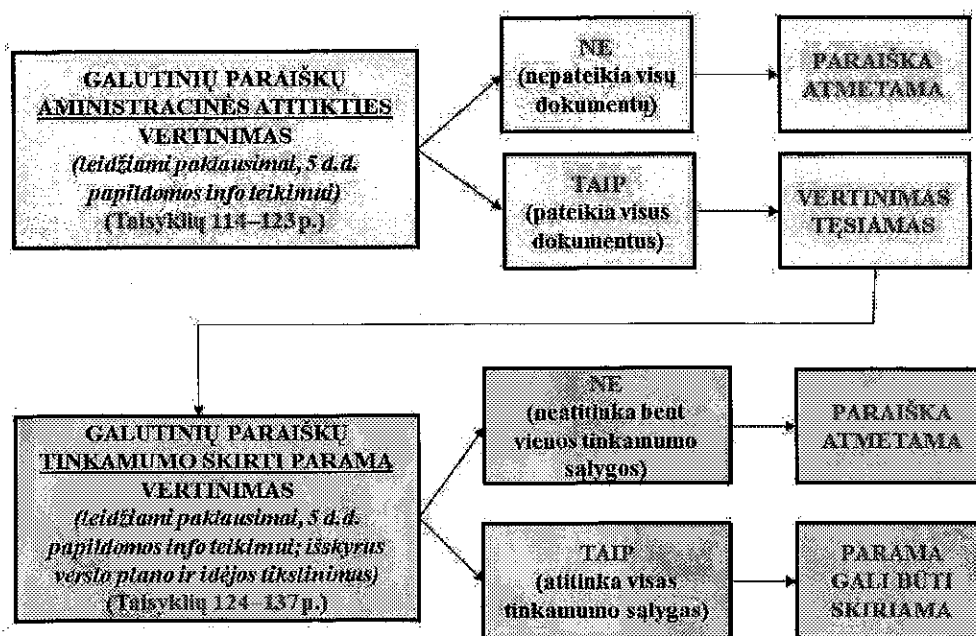
Projektų konkurencija: ANTRASIS PRIORITETINIS SĄRAŠAS – GALIMYBĖ, NE PRIEVOLĖ

Antrojo prioritetinio sąrašo sudarymo kriterijai (Taisyklių 105.3 p.) (reitinguojami tik tie vietos projektai, kurie surinko vienodą balų skaičių, tačiau visiems neužtenka likusio kvietimo biudžeto):

- ✓ mažesnė paramos suma vienai darbo vietai įkurti;
- ✓ įsipareigojama sukurti daugiau darbo vietų;
- ✓ tikslinė grupė – jauni žmonės;
- ✓ vietos projektas yra dvisektoris (taikoma dvisektorėms VPS);
- ✓ vietos projektas yra integruotas;
- ✓ pareiškėjas nėra gavęs paramos iš:
 - EŽŪFKP 2014–2020 m.;
 - EJRŽF 2014–2020 m. (dvisektorėms);
 - EŽŪFKP ir EJRŽF 2007–2013 m.;
 - EŽŪFKP 2007–2013 m.;
 - EJRŽF 2007–2013 m. (dvisektorėms);
- ✓ prašoma mažesnės paramos sumos vietos projektui įgyvendinti.

GALUTINIŲ PARAIŠKŲ VERTINIMAS

VIETOS PROJEKTŲ KONTROLINIS VERTINIMAS

- * **Koks teisinis pagrindas?** Reglamento (ES) Nr. 809/2014 60 str. 2 d.
- * **Kas atlieka?** Agentūra.
- * **Ką atlieka?** Pakartotinai įvertina atrinktą (-us) vietos projektą (-us).
- * **Kada atlieka?** Iki vietos projektų patvirtinimo (klaidų prevencija).
- * **Kokia imtis?** Vietos projektų skaičius, kuriuose nerandama vertinimo klaidų, turi atstovauti ne mažiau kaip 5 proc. kvietimo metu įvertintų ir nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų. Imtis didinama, jeigu kontrolinio vertinimo metu nustatomas klaidų pasikartojamumas.
- * **Kaip pasirenkami vietos projektai?** Pagal Agentūros nustatytą metodiką, atsižvelgiant į rizikos veiksnius, auditų išvadas ir t.t.

25

VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA

5 etapas – vietos projektų tvirtinimas
(Vietos projektų taisyklių 146–173 punktai)

VIETOS PROJEKTŲ TVIRTINIMAS

- * **Kas tvirtina?** Vietos projektų atrankos komitetas.
- * **Kas jį sudaro?** Tikrieji nariai – kolegialaus VVG valdymo organo nariai; stebėtojai – NMA ir ŽŪM atstovai.
- * **Kaip tvirtinama?** Posėdžiuose arba rašytinio proceso būdu (taikomas tik mažiems vietos projektams).

27

INTEGRUOTI IR DVISEKTORIAI VIETOS PROJEKTAI: KAS TAI IR KAIP JUOS ADMINISTRUOTI?

VIETOS PROJEKTŲ RŪŠIŲ PALYGINIMAS

PAPRASTAS VIETOS PROJEKTAS	INTEGRUOTAS / DVISEKTORIS VIETOS PROJEKTAS
<ul style="list-style-type: none"> • Pareiḡa kvieisti. Gali bšti teikiamas kiekvieno kvietimo metu. • Teikiamas pagal 1 FSA. • Maks. 1 idėja = 1 paraiška. • Viena kitą papildančios idėjos įgyvendinamos nesuderintai laike. 	<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė kvieisti. Gali bšti teikiamas, jeigu VVG nedaro projektų vertinimo klaidų + nori kvieisti tokius projektus. • Teikiamas pagal 2 ar daugiau FSA. • 2 ar daugiau idėjų = 1 paraiška. • Dvi ar daugiau skirtingų idėjų, kurios papildo viena kitą, patvirtinama ir įgyvendinama tuo pat metu.

INTEGRUOTI / DVISEKTORIAI VIETOS PROJEKTAI: KOKIE VEIKSMAI BŪTINI?

KĄ REIKIA PADARYTI VVG?	KĄ REIKIA PADARYTI PAREIŠKĖJUI?
<ul style="list-style-type: none"> • Ankstesniojo kvietimo metu nebšti padarius vietos projektų vertinimo klaidų. • Nuspręsti, kurias VPS priemones / veiklos sritis norima derinti (pvz., „kietos“ priemonės + „minkštos“ priemonės). • Turėti su NMA suderintas ir patvirtintas FSA pagal pasirinktas VPS priemones / veiklos sritis. 	<p>Tinkamai parengti pirminę vietos projekto paraišką (atsakingai užpildyti pirminės paraiškos 2.10, 3.6, 5.2 dalis), t.y.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiksliai nurodyti, pagal kuriuos FSA rengiamas integruotas / dvisektoris vietos projektas (paraiškos 2.10 dalis); • susieti atskiras vietos projekto dalis (svarbu papildomumas; pvz., verslo plėtra (6A) + verslumo mokymai (1C)) (paraiškos 3.6 dalis); • „nesuplakti“ išlaidų, o jas atskirti pagal atskirus FSA (paraiškos 5.2 dalis).